

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Rosa Sistiaga Iparragirre

*Pasaia,
Gipuzkoa
(1950)*

Aurkibidea

Biografia

Bonantza auzoan jaioa, guraso biak Donibanekoak zituen. Aita itsasontzi mekanikoa zen, eta itsas inspektore moduan egin zuen lan hainbat urtean. Sei senidetan bigarrena zen Rosa. Amona eta izeba ere beraiekin bizi ziren. Eskola publikoan ibili zen Rosa, 14 urtera arte, eta gero administrari ikasketak egin zituen Antxon. Alabaina, ez zuen horretan lana egiteko aukerarik izan, etxean bere beharra zutelako. [Migel Alkarazekin](#) ezkondu zen, eta bi seme izan zituzten. Mutikoak koskortu zirenean, lanean hastea erabaki zuen Rosak: besteak beste Gureak-en ibili zen, eta baita Kutxako Gizarte-ekintzan ere, kultur eragile moduan. Herrian ere hainbat saltsatan burubelarri ibili da: Bonantza auzo-elkartean, jai batzordean...

Zintak

PAS-055

- **Proiektua:** Sanjuandarren Oroimena
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2020-11-04
- **Iraupena:** 93 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Aita itsasoan, baita Terranovan ere

- **Erref:** PAS-055/003
- **Iraupena:** 0:02:21. **Hasi:** 00:01:21. **Bukatu:** 00:03:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Beste batzuk
- Itsasoa » Arrantza motak » Alturako arrantza
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aita iparraldeko itsasoetan, Azoreetan eta Terranovan bakailaotan ibilitakoa zela dio. Terranovan Saint Pierre et Michelon herrian zeukaten portua. Lauzpabost hilabetetako egonaldia egiten zuten han, mila tona arrain harrapatu arte. Urtean bi kanpaina egiten zituzten. Europa iparraldean ezbeharra izan zuten behin. Tristura ematen zien aita joaten zenean eta alaitasuna etortzen zenean.

2. Marinel bakoitzarentzat fardela

- **Erref:** PAS-055/004
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:03:42. **Bukatu:** 00:04:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:

Arrantzaren gorabeheran, luzeago edo laburrago egoten ziren itsasoan. Txipiroiak, legatzak, txangurroak... ekartzen zituzten. Fardela, marinel bakoitzari etxerako ematen zioten arrain puska izaten zen. Marinelaren beste fardela legatzaren kokotsek osatzen zuten eta saldu egiten zituzten.

3. "Txakurrena", marinelen poltsikorako dirua

- **Erref:** PAS-055/005
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:04:34. **Bukatu:** 00:05:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Diru kontuak

Laburpena:

Marinelek zigala txikiak egosi eta ozpinetan sartzen zituzten eta saldu. Oso goxoak izaten zirela dio. "Txakurrena" hitza azaltzen du; marinelek poltsikorako biltzen zuten dirua zen. Soldatetik aparte jasotzen zutena zen txakurrena.

4. Terranovako kanpainetako bizi baldintzak

- **Erref:** PAS-055/006
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:05:58. **Bukatu:** 00:08:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Itsasontziko bizimodua

Laburpena:

Alturako arrantzan ibiltzen zen aita. Bakailao kanpainak lau zpabost hilabetekoak izaten ziren. Oso gogorra zela esaten zien aita. Marinelen artean liskarrak sortzen ziren, hotz handia egiten zuen, lo gutxi egiten zuten... Mahoizko, felpazko eta artilezko arropak izaten zituzten eta zira fin batzuk.

5. Etxeko sukaldea, bainugela eta komuna

- **Erref:** PAS-055/007
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:08:28. **Bukatu:** 00:10:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Amonarekin, amarekin eta izebarekin bizi izan zen. Etxean lan asko egiten zuten. Tranpadurak nolakoak izaten ziren kontatzen du. Ikatza errez aritzen ziren sukaldean. Bainatu, berriz, harraska handi batean bainatzen ziren. Bederatzi urte inguru zituela lehendabiziko bainugela izan zuten etxean. Komuna balkoietan edukitzea zen ohikoa eta lehenago, galdara bati egurra jarri gainean eta hala moldatzen ziren.

6. Amonak eskuz egindako koltxak besteen etxeetan

- **Erref:** PAS-055/008
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:10:33. **Bukatu:** 00:11:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Beraien amonak kontatzen zuen, gauetan gizonezkoak oheratzen zirenean, lurra garbitu ondoren, kakorratzarekin koltxak egiten zituela; eta gerra garaian, herritik ihes egin eta itzuli zenean, balkoi askotan bere koltxak zintzilik ikusten zituela.

7. Aitona lanean gaixotu eta berehala hil

- **Erref:** PAS-055/009
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:11:55. **Bukatu:** 00:12:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak
- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Alarguntasuna

Laburpena:

Aitona udaletxeko igeltseroa zen eta Jaizkibeleko tuneletara uraren aberia ikustera joanda, biriketako gaitza harrapatu eta hil egin zen. Amonak ez zuen alarguntasun saririk jaso eta bizimodu latza izan zuen.

8. Amona arrain saltzaile, egunean hogeita bost pezeta lortzeko

- **Erref:** PAS-055/010
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:12:49. **Bukatu:** 00:14:00

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Amona arraina saltzen hasi zen. Oinez joaten ziren Donostiara eta lote bat hartzen zuten. Trolebusa hartuta Erreteriarra eta Lezora joaten zen saltzera, eta lortu ezean, Oiartzuneraino joaten zen oinez. Hogeita bost pezeta behar izaten zituen egunero familia aurrera ateratzeko.

9. Amonaren irakaspenak

- **Erref:** PAS-055/011
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:14:00. **Bukatu:** 00:16:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Galdara eramaten zuen amonak buruan, azpian trapu kiribildu bat jarrita. Anekdotak bat kontatzen du. Mertzedes zeukan izena amonak. Kanean ibiltzea alferkeria zela esaten zien eta denetik ikasi behar zutela. Etxeko giroa deskribatzen du.

10. Amonaren tapakiak eta jatorduak

- **Erref:** PAS-055/012
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:16:33. **Bukatu:** 00:18:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Amonak oihal puskekin oherako tapakiak egiten zituen. Pisu izugarria izaten zutela dauka gogoan. Puntua egiten zuen. Garai bakoitzean otordu desberdina prestatzen zuen amonak.

11. Lehenengo garbigailua eta labaderoko giroa

- **Erref:** PAS-055/013
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:18:01. **Bukatu:** 00:19:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Lehenengo garbigailuak xaboia ematen zien arropari; gero, bainuontzian

kentzen zioten xaboa. Anila botatzen zioten arropa zuriari zuritzeko. Labaderoan ere garbitzen zituzten arropa batzuk; kontuak eta kantuak izaten ziren han. Jendea oso alai bizi zela dio.

12. "Lindo jardín de flores" kanta

- **Erref:** PAS-055/014
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:19:23. **Bukatu:** 00:20:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

San Juango abestiak aipatzen ditu; "Lindo jardín de flores, San Juan de mis amores" abesten du.

13. Arraunlarien arteko piketik, estropadak

- **Erref:** PAS-055/015
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:20:28. **Bukatu:** 00:22:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Arrauna
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Didier eta Otaegi musikariak aipatzen ditu. Estropadetan hasi zen lehenengo herria izan zela kontatzen du. Itsasgizonak traineruetan ateratzen ziren arrantzara; Hondarribikoen kontra desafioa egin eta irabazi egin zuten San Juanekoek. San Juan eta San Pedroren artean pikea egoten zen, bentara zein lehenago iritsi, arrainaren prezio hobea lortzeko. Horrela hasi omen ziren estropadak.

14. Emakumeen lan gogorrak lehorrean; batelerak

- **Erref:** PAS-055/017
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:22:42. **Bukatu:** 00:24:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Lehorreko lanak
- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Ontzi-motak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:

Gizonezkoak itsasoan edo gerretan zebiltzanean, emakumeak arduratzen ziren ekonomiaz. Itsasontzietako deskargak egiten zituzten eta, gabarretan, arraunean ekartzen zuten karga batelerek. Maria Kristina erregina etortzen zeneko pasarteak kontatzen ditu. Batelerak emakume oso trebeak eta langileak izan zirela dio. Braulia Goienetxea izan zen azkeneko batelera.

15. Emakumeak PYSBEn bakailaoa manipulatzeko

- **Erref:** PAS-055/018
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:24:22. **Bukatu:** 00:25:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk

Laburpena:

Gizonak arraunean hasi ziren, bateleren orde. Pisu gogorrena eta lan gogorrena emakumeek egiten zuten. Eskolara joaten zenean, emakume asko ikusten zituen PYSBEn bakailaoa manipulatzera zihoazela. Jangelan bazkaltzen zuten batzuek, etxera familia artatzera joaten ziren beste batzuk.

16. Sareak egiten etxeetan

- **Erref:** PAS-055/019
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:25:46. **Bukatu:** 00:28:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lan-tresnak eta azpiegiturak » Lan-tresnak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Sare-konpontzaileak

Laburpena:

Sare-konpontzaileak eta saregileak izendatzen ditu. Itsasotik jakinarazten zieten irratiz sareak hondatzen zitzaizkienean. Etxean sare asko egiten zituzten eta gero enpresetan muntatu egiten zituzten. Baxurako eta alturako sareak desberdinak izaten ziren, arrain motaren arabera.

17. Arrantzaren inguruko ekonomia oso indartsua Pasaian

- **Erref:** PAS-055/020
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:28:02. **Bukatu:** 00:30:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Itsasoa » Lehorreko lanak » Ontzigintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Pasaia portuan arrantzaleen inguruan zegoen antolatuta ekonomia. Azaltzen du, gainbehera etorri zenean, gobernua ez zela gai izan egoerari irtenbidea emateko. Ontziola indartsua zegoen; 700 langile izatera iritsi ziren. Haren inguruan ere enpresa, denda eta langile asko zeuden. Trintxerperi deitzen zitzaion "Dolarraren herria". Anekdotak bat kontatzen du.

18. Gerrarengatik, Frantziara ihesi

- **Erref:** PAS-055/023
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:33:10. **Bukatu:** 00:36:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

Gerra garaian, amaren aldeko amonari abisua eman zioten soldadu zeuden bi semeek haurrak hartu eta herritik alde egin zezan. Bilbon ondo hartu zituztela kontatzen omen zuen amonak. Handik Santanderrera joan ziren. Aita Ingalaterrara bidali zuten anai batekin. Amonak seme-alabak hartu eta Frantziara alde egin zuen. Herri txiki batean jarri ziren bizitzen eta oso ondo egon zirela kontatzen du; mutikoak basoan ibili ziren lanean, eta amona eta Rosaren ama mojen eskola batean. Lagun on bat egin zuten.

19. Itzulera gogorra; langile batailoian osaba bat hil

- **Erref:** PAS-055/024
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:36:13. **Bukatu:** 00:38:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerra bukatu arte egon ziren Frantzian amona eta haren hiru seme-alabak. Itzuli zirenean, oso egoera txarra topatu zuten. Langile batailoira eraman zuten Rosaren amaren anaietako bat eta bizi-baldintza txarren ondorioz, hil egin zen.

20. Gerraostean, hutsetik hasi behar

- **Erref:** PAS-055/025
- **Iraupena:** 0:01:39. **Hasi:** 00:38:45. **Bukatu:** 00:40:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Amonaren ahizpa batek amonaren etxeko gauza batzuk gorde ahal izan zituen baina gainontzekoa lapurtu egin zioten amonari. Aitonaren familiakoen zelaian baratzea egin zuen amonak. Sagarrak lapurtu egiten zizkietenez, behar baino lehenago bildu eta ohe azpian izaten zituzten.

21. Olioia depositutik beteta; janari soberakinak txerrientzat

- **Erref:** PAS-055/028

- **Iraupena:** 0:01:30. **Hasi:** 00:43:16. **Bukatu:** 00:44:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Rosa ume zela, olioaren depositu batean izaten zuten dendan eta botila betetzen zieten. Gauzak paperean bilduta ematen zizkieten dendan. Janari soberakinak txerriendako izaten ziren eta baserritarrek biltzen zituzten. Arrainen hezurak sutara botatzen zituzten.

22. Oso irakurzalea

- **Erref:** PAS-055/029
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:44:46. **Bukatu:** 00:46:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bigarren senidea izanik, ahizpa eta anai txikiagoak zaintzen zituen. Irakurzalea zen Rosa eta esku-argiarekin irakurtzen zuen ohean. Eskolan liburu klasikoak ematen zizkieten.

23. 90. hamarkadan Donibane lur jota

- **Erref:** PAS-055/033
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:53:01. **Bukatu:** 00:57:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak

Laburpena:

90. hamarkadan pobrezia eta langabezia handia zegoen, PYSBEko arrastoak geratu ziren, harrizko jauregi baten arrastoak, portuko XVI. mendeko arrapalak oso egoera txarrean... Portu berriarekin behar guztiak aseko zituztela agindu zieten erakunde publikoek, baina ez zen hala izan.

24. Donibaneko bizimodu ona berreskuratu nahian

- **Erref:** PAS-055/034
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:57:21. **Bukatu:** 01:00:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak

Laburpena:

Pasaia guztirako ekimenak egiten hasi ziren; horietako bat izan zen Pasaia Crucis, auzo bakoitzeko beharrak ezagutarazteko. Dekalogo bat osatu zuten:

zentral termikoa kentzea lortu zuten, Antxon ur ertzetik paseatzeko eskubidea kendu zieten, Lonja San Pedron mantendu da... Lan gutxi sortu dela baina turismoa gehiegi dagoela dio. Lan asko zegoen lehen Donibanen eta asko galdu da.

25. Alde zaharra saneamendu gabe

- **Erref:** PAS-055/035
- **Iraupena:** 0:03:42. **Hasi:** 01:00:56. **Bukatu:** 01:04:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Aldaketak eta arazoak

Laburpena:

Pixkanaka berrikuntzak egiten ari dira Donibanen, baina gauza asko egin gabe daudela azaltzen du. Alde zaharrak ez dauka saneamendu sistemarik eta ur zikin guztiak badiara isurtzen dira. Alabortza hondartza berreskuratu egin zuten.

26. Pixkanaka Donibanen hobekuntzak lortzen

- **Erref:** PAS-055/036
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 01:04:38. **Bukatu:** 01:07:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Krisi industrialak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Erriberak eta itsasertzak modu "pobrean" konpondu zituztela dio. Portuak itsasoko irteera guztiak kendu nahi zituen: eskailerak, arrapalak... Salaketa asko egin behar izan dituzte zikinkeriarengatik. Alabortzako hondartzako goiko magala egonkortu gabe dago.

27. Habanerak berreskuratu zituztenekoa

- **Erref:** PAS-055/037
- **Iraupena:** 0:05:02. **Hasi:** 01:07:11. **Bukatu:** 01:12:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Bonantza auzo elkarteak habanerak sortu zituzten. Amonak kontatzen zien Santa Ana eguna ezkonduen eguna izaten zela eta habanerak dantzatzeko zituztela. Ohitura berreskuratu zuten, lehenagoko garaia irudikatuz. Hamahiru bikote atera ziren lehenengo aldian. Zer kantatzen zuten azaltzen du. Bertako bizimoduarekin lotura egiten dute antzezpenetan.

28. Umetako jolasak

- **Erref:** PAS-055/039

- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 01:13:35. **Bukatu:** 01:16:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Donibaneko auzo bakoitzean kuadrilla bana zegoen. Kanikekin bertan txulora, sokasaltoan, "Trenavios", "Txurrustaina, media manga, mangeton, nun nago?", gaztaina eta masustak biltzera, udan zizareak hartu eta arrantzan egin, igeri egin...

29. Umetan Santa Isabel gazteluan, Jaizkibelgo tuneletan eta sareetatik zintzilik

- **Erref:** PAS-055/040
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 01:16:03. **Bukatu:** 01:18:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Santa Isabel gaztelura askotan joaten ziren umetan, zaindaria bizilagun bat zelako. Hango jabeek sortu zuten PYSBE enpresa. Garai bateko kalabojoetan ibiltzen ziren han. Jaizkibeleko tuneletan ibiltzen ziren. Sareak lehortzen jartzen zituztenean, zabu moduan erabiltzen zituzten.

30. Umetako gaiztakeriak

- **Erref:** PAS-055/041
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 01:18:38. **Bukatu:** 01:19:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Behin, umetan, zelai batean sua egin zutenekoa kontatzen du.

31. Artilezko koltxoiak nola garbitzen zituzten

- **Erref:** PAS-055/042
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 01:19:38. **Bukatu:** 01:21:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Bazuten bainujantzia. Bederatzi eguneko bainuak, bederatzi egunez eguzkia hartzea eta horrelako ohiturak izaten zituzten amak-eta. Artilezko koltxoiak nola garbitzen zituzten azaltzen du.

32. Habaneretako abesbatza eta jantziak

- **Erref:** PAS-055/043
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 01:21:38. **Bukatu:** 01:24:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Dantza
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Habanerako abesbatzan abesten du. Zuzendariak eta musikariak izendatzen ditu. Hamabost urtez egin zituzten habanerak. Jantziak beraiek egin zituzten. Habaneren ohitura garai bateko jendearen joan-etorrietatik sortutakoa izan zen.

33. Pilar Sansinenea eta Jesus Elosegiren gizarte lana

- **Erref:** PAS-055/044
- **Iraupena:** 0:02:23. **Hasi:** 01:24:31. **Bukatu:** 01:26:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Bateleren zortzikoa berreskuratu zuten. Senar-emazte berezi batzuk joan ziren Tolosatik San Juanera, Pilar Sansinenea eta Jesus Elosegi, enpresa bat jartzera. Gizarte lan handia egin zutela kontatzen du; Koxtape atletismo pista, gau-eskola...

34. Pilar Sansineneak erakutsitakoak

- **Erref:** PAS-055/045
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 01:26:54. **Bukatu:** 01:29:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Pilar Sansineneak euskara maitatzen erakutsi zien. Emigrazio handia zegoen eta oso erdaldundua zegoen Donibane, baita frankismoaren eraginez ere. Ikasbidea euskaraz erakutsi zien. Mugaz bestaldean errefuxiatu moduan ibili zirenez, han dantza taldea sortua zuten. Herrian ere dantza taldea sortu eta dantzak erakusten zizkieten. Josten ere aritzen ziren, baita bordatzen ere.

35. Aita itsasoratzean, nahigabea

- **Erref:** PAS-055/047
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 01:30:22. **Bukatu:** 01:32:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Arrantzontziko bizimodua eta lanak » Eguraldia, ilargia eta mareak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Aita itsasotik etortzen zenean, itsasontziz itsasontzi saltoka joaten ziren aitaren bila. Aita itsasora joaten zenean, negarra begietan zuela joaten zen. Eguraldi txarrarekin beldurrez egoten ziren etxean.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-31

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com